

En pled per la giuventetna – en pled alla giuventetna

Brev pastorala da Curesma 2010

da Msgr. dr. Vitus Huonder
Uestg da Coira

Frars e soras aint igl Signer,

la giuventetna, la sia cardientscha, igl sies avigneir, igl sies saleit perpeten ans stò star a cor tot spezial. Lotiers pudainsa parteir digl fatg, tgi aint igl pi fons intern er d'en carstgang gioven veiva ed effectuescha igl *desideri* per la perpetnadad e per Dia.

En *exaimpel* per la giuventetna è Daniel, la figura tgi cunaschagn dalla Bibla. Daniel appartigniva agls giovens omens, tgi èn nias depurtos a Babylon ainten la tera da Schinar ed era an sarvetsch sen la curt digl rètg. Impressiunonta era la tenuta da Daniel. Nous ligiagn aint igl codesch cugl madem nom: «Daniel era decida, da betg sa far malmond cun las speisas e bavrondas dalla meisa roiala ed el ò supplitgia igl amprenservaint da betg aveir da sa far malmond.»¹ Tge monta chel ranviamaint? Scu duess chella remarca neir ancletga? Ella conferma, tg'igl gioven Daniel leva restar fidevel alla sia cardientscha. El leva betg davantar malfidevel agls sies prancepis dalla sia religiun, schizont ainten en ambiaint ostil. Cò vainsa en exaimpel scu tgi giuvenils son esser rinfurzos ainten la cardientscha cun Dia e tg'igl èn bungs da sa nudar cunter l'ava. Perchegl sa tschainta cò la dumonda, scu tgi giuvenils vignan rinforzos uscheia ainten ena relaziun cun Dia, tgi els confessan lour cardientscha e sa laschan irritar da navot.

Dall'istorgia da Daniel e digls sies cumpogns sa lascha treer ena conclusiun impurtanta per nous tots, numnadamaintg: La *furmaziun digl mond da dumang* è nigna casualidad e nigna sort. Ella è igl resultat dall'educaziun digls noss unfants e dalla furmaziun digls noss giuvenils. Ella è igl resultat da chegl tgi nous vagn do sen veia agls giovens carstgangs. Son els furmar londeror *ensatge tgi fò senn* e dar uscheia *senn* alla sia veta? Èn els bungs da sa verifitgier er ainten en mond tgi stat bagnsavens an moda indifferenta u negativa visavi alla cardientscha cristiana ed allas sias valetas. Son els resister a passius e vezis digl sies conturn? Chegl è la dumonda decisiva. Educaziun e furmaziun ston darveir igl senn per la veta ed intermedieir en sustign dalla veta agls giovens carstgangs. Chegl è daple tgi cunaschientschas professiunalas ed utilisaziun dallas ressuras da chest mond. *Furmaziun digl cor* è daple tgi intermediaziun da saveida tecnica ed en adiever raffino digl mond e digls sies bagns. Tar Daniel ed igls sies cumpogns ègl evident, tgi antras la sia tradiziun religiousa, aint igl ambiaint

¹ Dan 1,8

giudeic an spezial antras igl ferm sustign digl Bab, on els survagnia chel ageid, tg'igls ò rinforzo ainten la cardientscha.

Gist chel mument ans dat igl apostel s. Pol *en bung pled* sen veia: «Chel tgi crei cugl cor e confessa cun la bocca, vign a contanscher gisteia».² La *cardientscha* ò per nous carstgangs en'impurtanza *salutevla*. Percheigl tgi el veiva betg angal digl pang, scu chegl tgi Jesus dei.³ El veiva antras la relaziun cun Dia, antras la relaziun cugl Fegl da Dia, cun Jesus. Cun sa volver tar Dia e «clamar igl nom da Dia», vign el spindro.⁴ I stò esser la nosa fegnameira da dar anavant ed intermedieir an spezial agls noss unfants e giuvenils la forza significanta dalla cardientscha, dalla cardientscha ainten Jesus Cristus.

La cardientscha è colleida cun valetas. Ella mossa chellas valetas ed ans renda attents a chel schurmetg avers tot nuschevel e nosch. Chellas valetas antupainsa ainten bleras tgossas: la veta ainten Dia, l'uraziun, igls cumondamaints da Dia, la carezza vers Dia ed igl proxim, igls sacramaints, la graztga, igl saleit, la veta perpetna. Tot chegl stat an fatscha agl putgea, alla svanteira, igls vezis e la perdiziun. Igl è impurtant, tg'igls unfants e giuvenils survignan ena *clera intermediaziun dallas valetas*. Nous na dastgagn an chel risguard betg star salda ainten ena zona greischa. Nous na dastgagn betg privar els digls prancepis dalla nosa cardientscha. Ia less ancurascher tots chels tgi accumpognan e magnan giuvenils da dar prioritad allas valetas evidentas dalla nosa cardientscha.⁵ Ia supplitgesch da l'otra vart tot las *pleivs*, da dar alla giuventetna en datgesa ed er da metter a disposiziun igls meds materials necessaris persiva.

An chel connex lessa render attent all'impurtanza digls schinumnos «*deis mundials per la giuventetna*» e sia organisaziun. La giuventetna dovra en ambiaint per rinforzar la sia cardientscha. Ella stò aveir la pussebladad da sviluppar la sia cardientscha ainten ena cuminanza. Ena tala pussebladad porscha gist l'organisaziun «*deis mundials per la giuventetna*». An chel mument

² Röm 10,10

³ Lk 4,4

⁴ Röm 10,13

⁵ Ena basa impurtanta per l'intermediaziun furma igl catechissem catolic. Sen sia basa duessan neir elaboradas catechesas adattadas per unfants e giuvenils.

renda attent agls «deis mundials da giuventetna» digls 15 anfignen igls 20 d'avost a Madrid. Viglias procurar, tgi numerous giuvenils dallas nossas pleivs possan sa participar a chel evenimaint antras ena preparaziun intensiva.

Tgers giuvenils,

ia az dei, la *vossa veta* è preziosa. Ella è unica. Perche gl vegias chito dad ella. Panse bagn: la vossa veta è en regal da Dia. Vusoters pudez la duvrar per Dia e pigl voss agen saleit perpeten. Vusoters savez pero er la sfarlattar e ruinar. Da vusoters dependigl, tge tgi vign or da vusoters, tge tgi ischas dumang, scu tg'igl voss avigneir vei or, tge tgi contribuescha agl voss saleit perpeten.

La *cardientscha ainten Jesus Cristus* az geida, dad eir adancunter ad en bung taimp e ventirevel e da corresponder cumplagnamaintg agl plan tgi Dia ò cun vous. Jesus ò survantschia igl nosch.⁶ Chegl vainsa gist santia aint igl evangeli. Chegl è er en legrevel messadi per vous. Ainten Jesus vez er vous survantschia igl nosch. I duvrez aveir nigina tema. Schizont ainten grevas ouras az è igl Signer manevel scu en bung amei e n'az lascha betg crudar. Betg igl ranvie! Reste an amiceztga cun el!

An spezial lessa az render attent agls *sacramaints*. Schi vusoters n'igls cunaschez betg, schi az lasche instrueir d'en plevant. Els èn regals da Jesus. Els èn per vous igl pi custevel ageid sen la veia tras chest mond.

Ia va ranviia all'antschatta da chesta brev a Daniel, ena *figura fascinonta* per vous! Daniel è represchento ainten laatedrala da Coira, aint igl capitell dall'amprema pitga digl chor, da vart dretga. El tschainta suveran tranter dus liuns igls ambratschond cun tots dus mangs. En mang sa catta schizont ainten la gula dad egn digls dus animals. Igl è reuschia agl artist da dar l'expressiun, tgi igl gioven carstgang, rinforzo antras la sia cardientscha e tgiro e mano da Dia, seia bung da far front a tot igls prievens dalla veta. An vista alla sia cardientscha vignan dumestis perfign createiras privlousas.⁷ Ea, Daniel è en exaimpel per vous giuvenils. El az dat curasch. El az dat *impuls* da reflexiun. El dei: «Varda, tge tgi te sast ed ist abel da far

⁶ Varda 1 Gion 2,12-14

⁷ La mia amprega e sagonda brev pastorala da curesma 2008 e 2009 vaia 7 deditgia apostata agls sacramaints dalla sontga eucaristia e dalla sontga panatienztga. Pertge cun chels dus sacramaints vot Jesus ans accompagner per adegna sen la nossa veia dalla veta. Els èn perche gl en ageid aint igl noss mintgade.

ansemen cun Dia biagiond sen el.» Ainten la figura da Daniel scu er ainten blers giovens sontgs dalla baselgia pudez scurveir ena ferma cardientscha, admirar igl curasch per dar perdetga digl Signer ed er acquistar chel curasch.⁸

Ia giaveisch, tgi vous scorvas l'impurtanza dalla cardientscha per vossa vanteira, tgi cattas liaint forza e senn, tgi la vossa veta gartegia – per oz e dumang, ma er per la perpetnada.

Ia angraztg a tots chels tgi s'angaschan per en bung avigneir dalla giuventetna e tgi porschan ad els igl pang spirtal. Per tots supplitgescha la benedicziun e la graztg da Dia igl ageid da la mamma da Dia Maria.

Igl voss Uestg

✠ Vitus

⁸

I seia regurdo cò agls giovens sontgs Gemma Galgani, Maria Goretti, Francisco Marto, Jacinta Marto, Teresa da Lisieux e Domenico Savio. I dat er anc en grond domber da biias, sen igls quals igls giuvenils pon vurdar scu per exaimpel Marcel Callo.